

*Сирцева С. В., к.е.н., доцент,
Однолько Н. М., здобувач
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У СФЕРІ АУДИТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Міжнародна інтеграція у сфері аудиту є одним із ключових напрямів розвитку сучасної системи фінансового контролю, забезпечення прозорості бізнесу та підвищення довіри до фінансової звітності у глобальному масштабі. У сучасній економіці, що характеризується високим рівнем взаємозалежності, розвиток міжнародних зв'язків у сфері аудиту стає необхідною умовою ефективного функціонування світових ринків капіталу. Інтеграційні процеси спрямовані на уніфікацію стандартів, методології та етичних принципів аудиторської діяльності, що забезпечує порівнянність фінансових показників різних країн і зміцнює довіру інвесторів [1].

Важливим напрямом міжнародної інтеграції є гармонізація національних систем аудиту з міжнародними. Центральну роль у цьому процесі відіграє Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC), яка розробляє Міжнародні стандарти аудиту (ISA), Кодекс етики професійних бухгалтерів та інші регламентуючі документи. Запровадження єдиних стандартів сприяє підвищенню якості аудиторських перевірок, посиленню професійної відповідальності та зниженню ризиків викривлення фінансової інформації [2].

Значний внесок у розвиток міжнародного аудиту здійснюють глобальні мережі аудиторських компаній – Deloitte, PwC, EY та KPMG. Їхня діяльність формує єдиний професійний простір, у межах якого відбувається обмін досвідом, упровадження інноваційних технологій аудиту та поширення кращих практик корпоративного управління. Це підвищує якість аудиторських послуг і забезпечує стабільність міжнародного фінансового середовища.

Особливого значення набуває міжнародна інтеграція у сфері освіти та професійної підготовки аудиторів. Визнання міжнародних сертифікацій, таких як ACCA, CPA або CIA, створює умови для мобільності фахівців, полегшує їхнє працевлаштування у різних країнах і сприяє обміну знаннями. Крім того, розвиток спільних наукових досліджень, міжнародних конференцій і партнерських програм підвищує рівень професійної культури та науково-методичного забезпечення аудиту.

Цифровізація аудиторської діяльності – ще один прояв міжнародної інтеграції. Використання технологій штучного інтелекту, блокчейну та аналітики великих даних (Big Data) змінює підходи до проведення аудиту й вимагає узгодження міжнародних стандартів їх застосування. У цьому контексті IFAC та інші міжнародні організації розробляють нормативні засади цифрового аудиту, зокрема щодо кібербезпеки, захисту даних і перевірки автоматизованих систем [3].

Ще одним проявом інтеграції є посилення співпраці між державними регуляторами різних країн. Наприклад, створення Міжнародного форуму незалежних органів регулювання аудиту (IFIAR) дозволяє обмінюватися досвідом у сфері нагляду, виявляти глобальні ризики та координувати дії щодо підвищення якості аудиторських послуг. Такі механізми сприяють зміцненню системи контролю за діяльністю аудиторських фірм і запобігають професійним порушенням, що можуть мати міжнародні наслідки.

Окремим напрямом інтеграції є розширення аудиту нефінансової звітності, зокрема екологічної, соціальної та управлінської (ESG). Зростання ролі нефінансової інформації зумовлює необхідність розробки нових міжнародних стандартів, що дозволяють перевіряти достовірність даних про сталий розвиток і корпоративну відповідальність підприємств [4].

Важливим результатом міжнародної інтеграції є також підвищення мобільності аудиторів і взаємне визнання кваліфікацій. У багатьох країнах впроваджено механізми спрощеного доступу до професії для осіб, які мають міжнародні сертифікати. Це створює конкурентне середовище на світовому ринку аудиторських послуг і сприяє підвищенню рівня професійної компетентності фахівців. Ефективність державного фінансового контролю визначається цілями проведених контрольних заходів та їх результативністю [1].

Водночас міжнародна інтеграція супроводжується низкою викликів. Вона потребує гармонізації законодавства, адаптації національних регуляторних систем до міжнародних вимог і подолання бар'єрів, пов'язаних із різними підходами до трактування етичних норм, професійної відповідальності та оцінки якості аудиторських послуг. У цьому контексті важливо забезпечити баланс між глобальною уніфікацією та збереженням національних особливостей аудиторської практики.

Отже, міжнародна інтеграція у сфері аудиту є складним і багатогранним процесом, що охоплює нормативно-правову, організаційну, освітню та технологічну складові. Вона сприяє формуванню єдиного професійного простору, підвищенню якості аудиторських перевірок, забезпеченню фінансової стабільності та зміцненню довіри до інститутів ринкової економіки. У перспективі подальший розвиток інтеграційних процесів у цій сфері визначатиметься потребами глобальної економіки, цифровізацією аудиту та зростанням ролі етичних стандартів у професійній діяльності.

Література:

1. Hajiyev F., Babayev N., Gasimov F. Organisation and areas of development of international audit in the digital economy. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Economics»*. 2025. № 12(2). P. 23-33. <https://doi.org/10.52566/msu-econ2.2025.23>.
2. Циганок Ю. В. Правове регулювання аудиторської діяльності: міжнародні стандарти аудиту як квазі-джерело фінансового права. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Т. 2. № 3. С. 288-292. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.2.46>.

3. Ліпич Л., Мельник К., Бортнік С., Візняк Ю., Козоріз М. Аудиторська політика суб'єктів аудиторської діяльності в умовах сталого розвитку. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 2(43). С. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.2.43.2022.3580>.

4. Усатенко О. В. Гармонізація звітності українських підприємств зі стандартами ESRS як інструмент досягнення цілей сталого розвитку України. *Business Inform*. 2025. № 1. С. 26–33. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-1-26-33>.